

получателю риска случайной гибели, ответственность продавца. Вместе с тем, анализ параграфа, посвященного лизингу, позволил выявить ряд недостатков, касающихся правового регулирования лизинговых отношений. Так, продолжительность действия договора лизинга полностью отдается на усмотрение сторон, поскольку Гражданский кодекс никак не ограничивает срок сдачи имущества в лизинг. В связи с этим возникает возможность появления маскируемых под договор лизинга соглашений (сделок купли-продажи) с целью получить налоговые льготы.

В то же время некоторые виды действительных договоров лизинга согласно действующему законодательству лишаются всех предусмотренных для лизинга налоговых льгот. В частности, это касается таких выработанных многолетней практикой видов лизинга, как оперативный, револьверный, возвратный и др. Из определения договора лизинга (ст. 636 ГК) следует, что Гражданский кодекс признает только финансовый лизинг, так как закрепляет разовый характер сделки, вытекающий из того, что для каждой сдачи в лизинг лизингодатель должен вновь покупать имущество. Все отношения, не подпадающие под сферу действия параграфа 6 главы 34, официально лизингом признаваться не будут, поэтому и налоговые льготы исключаются.

В связи с перечисленными и некоторыми другими недостатками в сфере правового регулирования лизинговых отношений усматривается целесообразность принятия дополнительных законодательных актов в этой области. Полагаем, что необходимо принять специальный закон о лизинге, который призван устранить имеющиеся пробелы в правовом регулировании лизинга.

С этой целью автором разработан проект такого Закона, который представлен в Национальный центр законопроектной деятельности при Президенте Республики Беларусь и будет использован отечественным законодателем при подготовке проекта Закона Республики Беларусь «О лизинге» (получен положительный отзыв).

Л.М. Нямкова
Філіял БДЭУ (Бабруйск)

АСАБЛІВАСЦІ ЖЫЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ САЛДАТКІ ВА ЎМОВАХ ГІСТАРЫЧНАГА РАЗВІЦЦЯ

Кожная эпоха з яе асаблівасцямі развіцця прадукцыйных сіл і вытворчых адносін, светапоглядам і пануючай ідэалогіяй, грамадскімі і сямейнымі адносінамі ўплывала на гістарычны працэс. Праблемы жыцця беларускай салдаткі праявіліся ў сацыяльна-гістарычнай свядомасці калектыва, шматлікіх беларускіх фальклорных творах і адлюстравалі рэчаіснасць мінулага.

Вызначэнне “салдат”, “салдацкая жонка” з’явіліся ў 30-я гг. XVII ст., калі былі створаны палкі “новага строю”, названыя салдацкімі. З пачатку XVIII ст. салдатамі сталі называць рэкрутаў, якія праслужылі цэўную колькасць гадоў. У час дзеяння рэкруцкай павіннасці (1794–1874) к “салдацкаму саслоўю” ці “ваен-

наму саслоўю" адносилісь жонкі і дзеці рэкрутаў. Для жанчын трансфармацыя ў салдатку прыводзіла да асабістай трагедыі, асуджала на беднасць (галечу) і бяспраўе, пазбаўляла сямейнага шчасця і традыцыйнага вобразу жыцця.

Першы рэкруцкі набор у Беларусі быў праведзены ў Магілёўскай і Полацкай губернях у 1794 г., пасля двух падзелаў Рэчы Паспалітай. Ад рэкрутчыны найбольш пакутавалі бяднейшыя слаі насельніцтва – сяляне. З сялянскай сям'і забіралі работніка, часта адзіноку апору сям'і, што прыводзіла да заняпаду гаспадаркі. Пакідаючы бацькоўскі кут, рэкрут, як бы развітваўся з ім назаўсёды. Ён ведаў, што яго чакае наперадзе цяжкая і небяспечная служба ў царскай арміі, жорсткая палачная дысцыпліна. Доўгая разлука, вельмі рэдка сустрачы, магчымыя толькі пры кароткачасовым адпачынку ці наведванні жонкі-салдаткі да мужа ў вайсковую часць фарміравалі асобы тып паводзін салдаткі.

Пасля набору ў рэкруты, жонка часта нічога не ведала аб яго лёсу, ды і сам салдат не здагадаўся, як жывуць яго родныя. Толькі ў 60-я гг. XVIII ст. палкавых камандзіраў абавязалі напраўляць паведамленне аб смерці салдатаў іх жонкам, але гэтае распараджэнне не заўсёды выконвалася. Рэкруцкі набор ўспрымаўся сучаснікамі як смяротны вырак. Навабранец ішоў з дому маладым, а вяртаўся, у найлепшым выпадку, старым, або калекам, ці цяжка хворым чалавекам. Падчас не заставаў ні кала ні двара. Аплакваючы свой лёс, жонка рэкрута лічыць сябе "ні дзяўчынкай, ні ўдавою – салдаткай маладою".

Часта мужы і жонкі пасля рэкруцкага набору гадамі нічога не ведалі адзін аб адным. Адсюль становіцца зразумела, чаму ў народзе салдатку некалі называлі "ўдавою", адзінокай і безабароннай жанчынай. Часта лёс рэкруцкай жонкі лічыўся горшым, чым лёс удавы. Апошняя магла другі раз выйсці замуж, а салдатку чакала адзіноцтва і пакута. Рэпутацыя салдаткі ў грамадстве была амаль негатыўная. Лічылася, што яна блудніца. Кінутая рэкрутам сям'я цяжарам клалася на сялянскую абшчыну. (Белов И.Д. Наш салдат в песнях, сказаниях, поговорках. – Исторический вестник. – 1886). "Солдаткиным ребятам вся деревня отец", «У солдатки сын семибатешный», – так адлюстравіўся ў народных прымаўках лёс рэкруцкіх дзяцей. А сама салдатка, паводле У. Даля, "ни вдова, ни мужья жена". (Даль В.И. Пословицы русского народа. – М., 1984).

Адзіноцтва жанчыны, цяжкае матэрыяльнае становішча, складаны адносінны родных і сацыяльнага акружэння кідалі салдатку на пошук новага сямейнага жыцця. Некаторыя жанчыны-салдаткі ўжо праз 2-3 гады, пасля таго, як яны заставаліся без гаспадароў, стваралі новыя сем'і і жылі далёка ад родных мясцін. Шлюб рэгістравіўся ў іншым прыходзе, і праз гады ўсе лічылі пару законнымі супругамі. Дзеля папярэджвання такіх выпадкаў Сінод у 1812 г. пастанавіў: «Солдатская вдова не прежде правом вдовства своего может воспользоваться, как по получении от инспекторской военной коллегии экспедиции паспорта, удостоверяющего о смерти мужа ея». Але салдаткі шукалі і падкуплялі свяшчэннікаў, пераконваючы іх у тым, што муж загінуў на вайне. Грамадскае меркаванне не асуджала салдатку, таму што сельская абшчына адхілялася ад неабходнасці аказання дапамогі рэкруцкім сем'ям. Аднак, калі праз шмат гадоў прыходзіў да дому законны муж, другі шлюб жанчыны прызнаваўся незаконным.

Адносіны мужа-салдата, які вернуўся са службы, да сваёй жонкі ў большасці выпадкаў былі рэзка негатыўнымі.

У фальклорных творах падкрэслівалася залежнае жыццё салдаткі ў сям'і мужа, з'яўленне плёткаў і перасуджванняў. Фальклорныя крыніцы дапамагаюць адлюстраваць бытавы ўклад і сямейнае жыццё беларускай рэкруткі. Жонкі і дзеці салдата часта перасякалі сацыяльныя межы і змянялі сваё фармальнае становішча, выкарыстоўваючы легальныя і нелегальныя магчымасці дзеля выжывання. Ніколі рэкруцкая сям'я не магла разлічваць на дзяржаўную падтрымку. У сямейным, сацыяльным, эканамічным плане салдатка і яе дзеці аказваліся асуджанымі на пакуту і нізкі ўзровень спажывання, выкінутыя са звычайнага і надзейнага існавання.

*Т.Г. Алексенка
Філіял БГЭУ (Бобруйск)*

МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ И ИНОЯЗЫЧНОЕ ОБЩЕНИЕ

В условиях сегодняшнего социального заказа принцип коммуникативности является ведущим. Практическое овладение иностранным языком – это приобретение коммуникативной компетенции, т. е. способности соотносить языковые средства с задачами и условиями общения с учетом социальных норм поведения. Тем не менее, формирование коммуникативной компетенции зачастую осложнено тем, что многие стереотипные ситуации общения в стране изучаемого языка отличаются от аналогичных наших. Для успешного профессионального взаимодействия важно сочетать языковую компетенцию, профессиональные знания и социально-поведенческий аспект.

Сейчас формируется новое направление подготовки будущих специалистов. Основной тенденцией развития коммуникативной методики становится обучение иностранному языку с позиции межкультурной коммуникации.

Для более плодотворного диалога с представителями других стран очень важным является знание особенностей их характера, которые обусловлены происхождением, историей страны, системой образования, моральными устоями, бытом, т. е. миром страны изучаемого языка.

Необходимо отметить, что культура и образование неразрывно связаны и обучать, не принимая культуру во внимание, невозможно. Именно благодаря культуре осуществляется передача социального опыта от одного поколения к другому как внутри общества, так и между странами и народами.

Изучение культуры в процессе обучения некоторым учебным дисциплинам имеет большое значение для будущих экономистов. Предмет «Иностранный язык» занимает в этом ряду особое место: он не только знакомит студентов с культурой стран изучаемого языка, но и, путем сравнения, оттеняет особенности своей национальной культуры, знакомит с общечеловеческими ценностями.

Привлечение материалов культуры значительно повышает мотивацию учения. Именно поэтому основной задачей при обучении иностранному языку стано-